

Madarak határok nélkül

A vonuló madarak hatékony védelme nem egy-egy ország feladata, hanem határokon átvelő közös munka eredménye lehet. Hiszen a hazánkban fészkelő madarak egy jó része másik országban telel, míg a tőlünk északra található országok madarai számára pedig Magyarország jelenti a hideg évszakban az úti célt.

Éppen ezért az MME számos nemzetközi együttműködés résztvevője.

Lépvesszőbe ragadt kis poszáta

Fotó: BirdLife International

> **Fellépünk a mediterrán madármészárlás ellen!**

A nemzetközi ernyőszerület, a BirdLife International szakmai fórumain rendszeresen részt veszünk, és magyar nyelvű információs cikkekkel tájékoztatjuk a hazai közönséget.

> **A vonuló madarak mérgezése ellen fellépő** és európai akcióterven dolgozó munkacsoport szakértő résztvevőiként szakmai anyagokat állítunk össze.

Ragadozóvédelmi programjaik kapcsán a Grúz Madárvédelmi Szervezetet (SABUKO) pénzügyileg is támogatjuk, folyamatos velük a szakmai együttműködés.

> **A szalakóták és kék vércsék védelme** kapcsán együttműködésünk van Szerbiával, Bulgáriával, Romániával, Cipruszal és Izraellel.

Vonuló madarainkért össze kell fognunk!

A vonuló madarak védelme rendkívül összetett feladat: a terepi munka és a nemzetközi összefogás mellett a több ezer adat elemzésére alkalmas adatbázisok és szoftverek fejlesztése is szükséges hozzá.

Arra kérjük Önt, madárvédő pártfogónkat, hogy adományával segítse munkánkat!

- > **1000 forinttal** a monitoring munkához elengedhetetlen adatbázisok kezeléséhez, fejlesztéséhez,
- > **2000 forinttal** a vonuló madarak gyűrzéséhez szükséges terepi munkavégzéshez,
- > **5000 forinttal** pedig a műholdas jeladók beszerzéséhez, felszereléséhez és az adatok feltöltésére és megjelenítésére alkalmas <http://jeladosmadarak.mme.hu/> oldal üzemeltetéséhez járulhat hozzá.

Köszönjük!

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

E-mail: mme@mme.hu Bankszámlaszámunk: **11712004-20249829** Adószámunk: **19001243-2-43**
honlapunk: www.mme.hu

A madarak védelme elképzelhetetlen környezetünk megóvása nélkül. Éppen ezért nyomtatjuk hírlevelünket újrahasznosított papírra.

Fotó: Orbán Zoltán

Fotó: Csonka Péter

365 MAGYARORSZÁGI MADÁRFAJ MINDEN NAPRA AD TENNIVALÓT.

Vándorútra mennek, de mi elkísérjük őket

A hazánkban költő madarak 80 százaléka a hideg beköszöntével táplálékban gazdag telelőhelyre költözik, és csak tavasszal tér vissza hozzánk. Ám erre a közel fél évre nem tévesztjük őket szem elől. Segítsen, hogy még jobban megismerjük a vándorutakat, amit bejárnak, hogy hatékonyabb nemzetközi védelmi programot dolgozhassunk ki!

KÉRJÜK, SEGÍTSE MUNKÁNkat!

Hová tűnnek a madarak télen?

Már ősidők óta foglalkoztatja az emberiséget a madarak vonulása, a Földközi-tenger térségében kialakuló kultúrákban például az érkező madarakhoz kötöttek bizonyos mezőgazdasági tevékenységeket.

Számos tévhit és hiedelem is létezett a jelenségről: Arisztotelész úgy tartotta, hogy a kakukkok ősszel karvalyá válnak, a kerti rozsdafarkúak pedig vörösbegyé. Az ókori filozófustól származik az az elmélet is, hogy a fecskék a telet dermedt

állapotban, az iszapban töltve vészelik át. Az éjszaka vonuló madarakat megfigyelők pedig azt gondolták, hogy a madarak a Holdon telelnek.

Az első kísérletektől a kutatómunkáig

Az 1800-as évek végén Dániában kifejlesztett madárgyűrűzés módszerét a Királyi Magyar Ornithológiai Központ – későbbi Madártani Intézet – a világon harmadikként alkalmazta 1908-ban.

Az azóta eltelt több mint 100 év alatt rengeteget fejlődött a madárgyűrűzés módszertana, a madárészlelések rögzítésének és elemzésének módja. **Az MME Madárgyűrűzési Központ 312 vizsgázott gyűrűzője – akik legtöbbször önkéntes madarászok, természetvédelmi szakemberek vagy kutatók – évente közel 200000 madarat gyűrűz meg.**

Európában ötmillió madár lábára kerül sorszámozott jelölőgyűrű.

Fotó: Orbán Zoltán

Habár a technológiai fejlődésnek köszönhetően más eszközök is rendelkezésünkre állnak, vannak olyan fontos jellemzők, amelyeket több száz vagy ezer visszafogott egyed fogási története alapján, különböző valószínűségi modellekkel be-

csülhetünk meg. Például a vadon élő egyedek élettartamát, az adott populációkra jellemző túlélési esélyt, a helyhűséget, valamint elvándorlási és bevándorlási jellemzőket. Ezen adatok minden korábbinál fontosabbak napjainkban a fészkelő- és telelőállományok változásában szerepet játszó ökológiai és evolúciós hatások megismerésében.

A vonuló madarak védelmében végzett terepi munkában országszerte több mint **1000 madárvédő** vesz részt, ők munkatársaink és önkénteseink egyaránt. **Köszönjük nekik!**

A nyomukban járunk

A tömeges gyűrűzés mellett a néhány egyedre felszerelt műholdas jeladók által tudunk betekintést nyerni vonuló madaraink életébe: útvonalukról, pihenő- és telelőterületeikről, aktuális pozíciójukról, magasságukról, sebességükről, repülési irányukról vagy éppen hőmérsékletükről kaphatunk adatokat műholdas kommunikáció segítségével.

A 2002-ben történt első parlagisas-jelölések óta kapott már jeladót hazánkban fehér gólya, fekete gólya, rétisas, kék vércse, vándorsólyom, kerecsensólyom, túzok és szalakóta is.

A technológiai fejlődésnek hála mára már olyan napelemmel ellátott, miniatűr jeladók állnak rendelkezésünkre, melyeket a madár hátára szerelve, az állatot a természetes mozgásában nem akadályozva tudjuk megfigyelni.

A sok adat begyűjtésének célja pedig az, hogy a madarak mozgását a lehető legrészletesebben megismerve fel lehessen térképezni a rájuk leselkedő veszélyeket, és ezek ismeretében kidolgozásra kerüljön egy hatékony védelmi program. Például sok jeladós madarunk lett már áramütés áldozata. A nyomkövetés haszna itt abban nyilvánul meg, hogy a jelölt madarak útjai kirajzolják azokat a területeket, amelyekre a szigetelési munkákat koncentrálni kell. Ugyanezen adatok segíthetnek például a szél erőművek helyének megtervezésekor is.

Hátizsák helyett jeladóval indul Afrikába néhány kerecsensólyom és néhány szalakóta.

Fotó: Széll Antal

Fotó: Palatitz Péter